

1. A fiúk és leányok képességét tekintve 18 intézet állapította meg, hogy a leányok alacsonyabb nívón állanak, mint a fiúk a meny-nyiség-tani és természettudományi tárgyakban, úgy hogy a tanítás anyagát csökkenteni kellett, különösen a biológiában.

2. A feleletek többsége tagadó arra a kérdésre, hogy a leányok jelenléte a fiúk mellett a tanítás színvonalára emelőleg hatott-e. A tanítók szorgalma nem gyarapodott, sőt, a hol a leányok többségben vannak, a munka inkább csökkent. Egész viselkedésükben a lányok határozottan igyekeznek a fiúkat követni. Emezek viszont közönyösek azzal szemben, hogy a lányok szorgalmasabbak, vagy tehetségesebbek és látszólag nem örülnek az együttlétnek.

3. Az iskolák nagy többsége elismeri, hogy a koedukáció nem járt erkölcsileg kellemetlen következményekkel. Több tanárnak az a nézete, hogy az együttes nevelés következtében a fiúk nem nyernek semmit, míg a leányok sokat veszítenek.

Az összefoglalást élénk megbeszélés követte, amelynek eredményeként a következő határozatot hozták: «Az a körülmény, hogy 1901 óta leányok is látogathatják a badeni középiskolákat, egyelőre ugyan egyáltalában nem vont maga után nevelési szempontból komoly nehézségeket, másrészt azonban a két nemnek egymásra semmiféle jótékony befolyását sem lehetett megfigyelni. A badeni középiskolai tanárok túlnyomó része ezért nem híve a fiúk és leányok együttes nevelésének, mint általános nevelési ideálnak. Kivételkép vagy szükségből szívesen elfogadják oly kis helyeken, ahol nincs felsőleányiskola, de egyébként a kívánatos megoldást abban látják, hogy a felsőleányiskolákat célszerűen fejlesszék és ellássák a szükséges jogosításokkal.»

*

Angolországi középiskolai igazgatók értekezlete.

Mint a *Nature* írja, az ezidei «Headmasters' Conference» december 22-én és 23-án volt Cambridgeben. Az első nap főtárgya a Public Schools' League for Imperial Land Settlement in the Overseas Dominions munkásságának megvitatása volt. A bizottság működésének célja, hogy megfelelő fiúkat iskoláik bevégezése után kanadai farmokba küldjenek, ott egy évig a mezőgazdasági munkában gyakorlati tevékenységet fejtenek ki a fiúk és azután gazdasági szakiskolába lépnek. Az értekezlet elhatározta, hogy támogatni fogja a Ligát egy központi iroda felállításában Londonban. Az első nap hátralevő részében azzal foglalkozott az értekezlet, hogy az egyetemnek felvételi vizsgálatain nem fektetnek elég súlyt az angolra. A második napon a tantervi bizottság jelentését tárgyalták. A bizottság feladata az volt,

hogy 9—16 éves fiúk tanmenetét állapítsa meg. Az értekezlet csaknem egyhangulag fogadta el a következő három határozatot:

1. Az értekezlet helyesli a bizottság tantervének azt az elvét, hogy a görög nyelv tanítása ne kezdődjék meg, míg a latin és francia alapját biztosan le nem rakták és míg az angol nyelvben rendszeres tanítást nem nyújtott az iskola.

2. Fontos dolog az ösztöndíjakért való versenyvizsgálatokon olyan határozott szerepet juttatni az angol és francia nyelvnek, hogy ezeket a tárgyakat ne kelljen feláldozni a görög nyelv időelőtti tanulása miatt; ez az értekezlet tegyen lépéseket, hogy a 9—16 éves fiúk mennyiség-tani oktatásának mineműségének és eredményeinek alapos megfontolását biztosítsák; e végből albizottságot kell kiküldeni.

3. Azok az igazgatók, akik a bizottság javaslatait elfogadják, külön jöjjenek össze, még 1910. első hónapjaiban avégből, hogy a bizottság javaslatait a maguk iskolájában gyakorlatilag is megvalósítsák.

A bizottság jelentésében több pont van, amelyeket ezekben a határozatokban nem tárgyaltak, pl. a bizottság azt tartja, hogy a németet ki kell zárni az előkészítő iskolából. Jelenleg két nyelv adja az előkészítő alapot az iskola klasszikus és modern ágazatához, a latin és a francia. A mennyiség-tanra vonatkozólag a bizottság hírt ad arról a néhol felmerült kísérletről, hogy az átlag fiúval nagyon sok anyagot végeztesenek, viszont másutt a mennyiség-tant teljesen elhanyagolják.

*

Igazgatónők Németországban. A német felsőleányiskolák új rendtartása szerint nők is lehetnek igazgatók. Berlin városának közoktatásügyi bizottsága is nemrégiben azt a határozatot hozta, hogy az igazgatói vizsgálatot letevő nők közül meg lehet egyeseket bízni leányiskolák vezetésével, és megkeresést intézett a Provinzialschulkollegiumhoz, hogy községi tanítónők is lehessék az igazgatói és középiskolai tanári vizsgálatot, amelyet a porosz közoktatásügyi miniszter 1908. jul. 18-án kelt rendelete szerint tanítónők is lehetnek. *R. Gottschalke* a *Deutsche Schule* decemberi füzetében azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy érdekében áll-e a nevelésnek, hogy a leányiskolákat nők vezessék. Felelete tagadó, mert azt tartja, hogy nők nem tudnak olyan tekintélyre szert tenni az alájuk rendelt tanerőkkel szemben, mint férfiak, még ha tanárokról van is szó. Azt is állítja, hogy a férfi tekintélye nagyobb a tanulók előtt is, mint a nőé. Nem lehet remélni, hogy férfiak szívesen működjenek női vezetés alatt, azt pedig nem tartja kívánatosnak, hogy leányiskolákban csak nők tanítsanak.

*